

ชิลี...พันธมิตรใหม่ของไทยในอเมริกาใต้

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

หากจะกล่าวถึงประเทศในทวีปอเมริกาใต้ เชื่อว่าท่านผู้อ่านส่วนใหญ่จะนึกถึงบราซิลหรือไม่ก็อาร์เจนตินาก่อนเป็นอันดับแรกๆ เนื่องจากเป็นประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงในเรื่องการท่องเที่ยวและกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นที่นิยมกันมาก อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกหนึ่งประเทศในอเมริกาใต้ที่มีศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจไม่แพ้สองประเทศยักษ์ใหญ่นี้ นั่นคือ ชิลี

ชิลีถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจและการเมืองมั่นคงที่สุดในอเมริกาใต้ สะท้อนจากประชากรชาวชิลีมีรายได้ต่อหัวสูงที่สุดในภูมิภาค นอกจากนี้ ชิลียังเป็นประเทศเดียวในอเมริกาใต้ที่ได้รับเชิญให้เข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งประกอบด้วยประเทศพัฒนาแล้ว 34 ประเทศในปี 2553 และเพิ่งถูกจัดอันดับจากธนาคารโลกในปีที่ผ่านมาให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูงจากทั้งหมด 76 ประเทศทั่วโลก ทั้งนี้ ในปี 2555 ซึ่งเป็นปีที่เศรษฐกิจของหลายประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐฯ ยุโรปและญี่ปุ่นที่เผชิญกับความยากลำบาก แต่เศรษฐกิจของชิลีกลับขยายตัวได้ถึง 5.5% สูงที่สุดในกลุ่ม OECD เนื่องจากนโยบายการคลังที่เข้มแข็งและนโยบายเศรษฐกิจที่เน้นดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติ ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคการส่งออกผ่านการทำข้อตกลงทางการค้ากับประเทศต่างๆ ทั่วโลก ปัจจุบันชิลีมีข้อตกลงทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนรวมกว่า 20 ฉบับ ครอบคลุม 60 ประเทศทั่วโลก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ภาคส่งออกของชิลีคิดเป็น 40% ของ GDP สินค้าส่งออกหลัก คือ ทองแดง (ชิลีเป็นผู้ผลิตทองแดงอันดับหนึ่งของโลก มีมูลค่าส่งออกคิดเป็น 40% ของมูลค่าส่งออกรวม) สินแร่และโลหะอื่นๆ (20%) ผลไม้ (5%) ปลาและอาหารทะเล (4.5% และเป็นผู้ส่งออกปลาแซลมอนอันดับ 2 ของโลก) และเยื่อไม้สำหรับใช้ทำกระดาษ (3.5%) ขณะที่สินค้านำเข้าหลัก คือ ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ (23% ของมูลค่านำเข้ารวม) เครื่องจักรและอุปกรณ์ (13%) ยานยนต์ (11%) ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ (8.5%)

ในส่วนของการค้าระหว่างไทยกับชิลีนั้น พบว่า ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาการส่งออกของไทยไปชิลีขยายตัวเฉลี่ยปีละ 40% ซึ่งไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด ทั้งนี้ ชิลีถือเป็นคู่ค้าอันดับ 3 ของไทยในอเมริกาใต้ รองจากบราซิลและอาร์เจนตินา ในปี 2555 สินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปชิลี ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (70% ของมูลค่าส่งออกของไทยไปชิลี) อาหารทะเลกระป๋อง (6%) ปูนซีเมนต์ (3%) เครื่องจักรกล (2%) ขณะที่สินค้านำเข้าจากชิลี ได้แก่ สินแร่โลหะ (40%) โดยเฉพาะทองแดง สัตว์น้ำสด แช่แข็งแปรรูปและกึ่งแปรรูป (28%) เยื่อและเศษกระดาษ (13%) ผัก ผลไม้และของปรุงแต่ง (2%)

ล่าสุดในเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ความสัมพันธ์ทางการค้าของไทยและชิลีมีความแน่นแฟ้นมากขึ้น หลังจากที่รัฐสภาไทยเห็นชอบในความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ชิลี (Thailand-Chile Free Trade Agreement) ซึ่งขั้นตอนต่อไปกระทรวงพาณิชย์เตรียมจะลงนามและคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในช่วงปลายปี 2556 ซึ่งจะทำให้สินค้าที่ทั้งสองประเทศค้าขายกันราว 90% มีภาษีเป็นศูนย์และสินค้าอีก 10% จะทยอยลดภาษีลง และไทยจะกลายเป็นประเทศที่สองในอาเซียนต่อจากมาเลเซียที่ทำ FTA กับชิลี

ปัจจุบัน ประเทศไทยไม่เพียงเผชิญกับต้นทุนค่าขนส่งไปชิลีที่ค่อนข้างสูง แต่ยังคงเสียภาษีนำเข้าในอัตราที่สูงกว่าคู่แข่งสำคัญ อาทิ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และจีน ที่ได้ทำข้อตกลง FTA กับชิลีไปก่อนหน้านี้แล้ว ดังนั้น หาก FTA ไทย-ชิลี มีผลบังคับใช้ จะช่วยให้สินค้าไทยสามารถแข่งขันได้มากขึ้น โดยสินค้าที่คาดว่าจะได้ประโยชน์ ได้แก่ ยานยนต์ อาหารกระป๋อง เครื่องใช้ไฟฟ้า วัสดุก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์ยาง ข้าว และอัญมณี ขณะที่สินค้านำเข้าจากชิลีที่คาดว่าจะนำเข้ามากขึ้น ได้แก่ ทองแดง โลหะต่างๆ ปลาแซลมอน ผักและผลไม้ เยื่อกระดาษ และไวน์ ด้วยเหตุนี้ ผู้ส่งออกไทยควรเตรียมหาช่องทางทางการค้าในการเข้าไปยึดหัวหาดในตลาดที่มีศักยภาพอย่างชิลีผ่านการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงดังกล่าว นอกเหนือไปจากข้อตกลง FTA ไทย-เปรู ที่มีผลบังคับใช้มาก่อนหน้านี้ เพื่อลดความเสี่ยงด้านการส่งออกจากการพึ่งพาดตลาดหลักที่เศรษฐกิจยังต้องใช้เวลานานในการฟื้นตัว